

न कुह गमनविलम्बनम् ४. कलिङ्गसेनाविवारु° KATHĀS. 33, 3. समयस्ते कृता यो ऽसौ तस्य कालविलम्बनम् *das Verstreichen* R. 4, 30, 10. अवि-
लम्बनकारणात् im Gegens. zu चिरकारणात् MBH. 1, 5227. Auch वि-
लम्बना f. R. 6, 82, 59. — Vgl. घ०.

विलम्बसौपर्या n. N. verschiedener Sāman Ind. St. 3, 236, b. PAÑĀY. Br. 14, 9, 19. fg.

विलम्बित adj. *langsam, gemessen* s. u. 1. लम्ब् mit वि und füge noch hinzu Çikṣhā 22 in Ind. St. 4, 269. Nāg. in MAHĀBH. S. 772. विलम्बि-
तम् adv. Çikṣhā 35 in Ind. St. 4, 271. अविलम्बितम् LAṬ. 6, 10, 18 ebend.
468, N. — Vgl. घ०.

विलम्बितगति adj. *einen langsamen Gang habend* und als f. N. eines Metrum: 4 Mal —————, ————— VARĀH. BRH. S. 104, 16. Ind. St. 2, 394.

विलम्बिता (von विलम्बिन्) f. *Langsamkeit, Gemessenheit*: नातिवि-
लम्बिता वाचः H. 70.

विलम्बिन् (von 1. लम्ब् mit वि und von विलम्ब) 1) adj. a) *herabhän-
gend, hängend an*: नेत्र सुच. 2, 338, 18. व्रण Çāñg. Sām. 1, 7, 56. घा-
त्रानु° भुज) RAGH. 16, 84, 18, 25. घनाः VARĀH. BRH. S. 30, 29. दिगन्तविल-
म्बिनः सलिलदाः 24, 19. शैलशिखरेषु विलम्बिविम्बा मेघाः MRĀK. 82,
25. द्रुमकृद्द्वारविलम्बिविम्बाः — जलदाः KUMĀRAS. 1, 14. Kir. 3, 6. न-
वाम्बुभिर्भूरिविलम्बिनो घनाः Spr. 2029. अचण्णान्तविलम्बिना कदम्बेन
MRĀK. 88, 6. KUMĀRAS. 2, 26. ÇĀK. 143. भूमेः कण्ठविलम्बिनीव कुटिला
मुक्तावली ज्ञाङ्गवी PRAB. 80, 8. प्राङ्गणद्वारकवाटात्° *sich lehrend an*
KATHĀS. 13, 89. — 2) am Ende eines comp. *behängt mit, woran Etwas*
hängt: प्रलम्बव्राह्मणकृत्तङ्गान्तविलम्बिनाम्। स्तनाणाम् *an denen die*
Arme u. s. w. schlotternd hängen MBH. 3, 16348. नेत्रैश्च विलम्बिभिः
an denen Thränen hängen MĀRK. P. 12, 23. धातन्मुक्तादामविलम्बिना
वितानेन Buḡ. P. 10, 60, 3. 69, 10. 81, 30. 4, 9, 55. — c) *zögernd, säu-
mend*: भवति विलम्बिनि Gtr. 6, 8. so v. a. *widerstrebend* ÇĀK. 173, v. 1.
— 2) m. n. N. *des 52ten Jahres im 60jährigen Jupitercyclus* (vgl. वि-
लम्बः) VARĀH. BRH. S. 8, 39. WEDER, GJOT. 99.

विलम्ब (von लम्ब् mit वि) m. *Freihergeigkeit* AK. 3, 3, 28. H. 1519.

विलय (von 1. ली mit वि) m. P. 6, 1, 150, VArtt. = प्रलय ÇABDAR.
im ÇKDr. *das Verschwinden, Vergehen, zu-Nichte-Werden, Untergang*:
वैदेह्याः UTTARAB. 127, 10 (172, 3). धनस्य Spr. 1289. गुल्म° VĀGBH. 23,
28. जगद्विलयाम्बु Buḡ. P. 7, 9, 32. विश्व° PRAB. 112, 14. तन्वानाम् 114,
19. BĀLAB. 46. शील° Spr. 2731. कर्म° ÇĀTR. 14, 96. आकाशधर्माधर्मादि°
KUSUM. 23, 10. Gegens. उदय Buḡ. P. 5, 17, 24. विलयं गम् u. s. w. *ver-
schwinden, zu Nichte werden, sein Ende finden*: अगच्छन्विलयं सर्वे ता-
दृश्यं दृष्ट्वैव यन्नागाः MBH. 8, 1082. रावणशराः — विलयं जग्मुः R. 6, 79, 75.
द्विसौ ऽनु मित्रमगमद्विलयम् ÇĀC. 9, 17. आशा विलयं गता Spr. 1672.
दशो ऽसुराणाम्। यन्नागता विलयम् MĀRK. P. 84, 19. विलयं समुपाजग्मुः
MBH. 1, 1131. विलयं व्रज् R. 5, 86, 117. 7, 106, 9. विलयं या Spr. 523 (II).
1371. MĀRK. P. 39, 62. पुण्ये विलयमास्थिते LA. (III) 90, 19. अमरवर्षे वि-
लयं गमयामास *zu Nichte machen* MBH. 1, 8280. विलयं पावकं शीघ्रम-
नयन् 8155. ईषद्विलय und सु° adj. P. 6, 1, 50, VArtt., Schol.

विलयन (wie eben) 1) adj. *auflösend* Suçr. 1, 31, 14. 148, 6. — 2) n.
das Verschwinden, Vergehen, Auflösung: कफ° Suçr. 1, 153, 18. कफो

विलयनं (so ist zu lesen) याति 2, 501, 11. *das Schmelzen* (intrans.)
KAN. 5, 2, 8.

विलला f. *eine best. Pflanze*, = श्वेतबला RATNAM. im ÇKDr.

विलसन (von 1. लस् mit वि) n. *heiteres Spiel, frohe Ausgelassenheit*
(eines Weibes) und zugleich *das Zucken* (des Blitzes) MRH. 39. DA-
ÇAK. 91, 9.

विलात adj. gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123. f. आ gaṇa अज्ञादि zu 4, 1, 4.
— Vgl. विलात्प.

विलातरु nom. ag. und विलातव्य partic. fut. pass. von 1. ली mit
वि P. 6, 1, 51, Schol.

विलातिर्मेन् m. nom. abstr. von विलात gaṇa दृढादि zu P. 5, 1, 123.

विलाप (von 1. लप् mit वि) m. *Wehklage* AK. 1, 1, 5, 16. H. 273. HA-
LĀ. 3, 17. MBH. 10, 168. R. 1, 3, 12 (7 GORR.). 20. 24. 2, 21, 53. 41. fg. in
der Unterschr. 103, 35. R. GORR. 2, 53, 31. 4, 29 in der Unterschr. RAGH.
8 in der Unterschr. 12, 78. Gtr. 1, 28. विरचितविविध° 7, 2. MĀRK. P.
136, 6. PAÑĀK. 1, 7, 78. 12, 4. करुणविलापशब्द VET. in LA. (III.) 24,
20. fg. — Vgl. ब्राह्मण°.

1. विलापन (vom caus. von 1. लप् mit वि) 1) adj. *Wehklagen verur-
sachend*: अस्त्र HARIV. 12734. R. 1, 56, 7 (57, 7 GORR.). — 2) m. N. pr.
eines Wesens im Gefolge Çiva's Vjāpi im Comm. zu H. 210. HARIV.
9358. — 3) n. a) *das wehklagen-Machen*: महिलापनं संत्यज MBH. 12,
6613. = नाश NĪLAK. — b) aus metrischen Rücksichten = विलपन *das*
Jammern, Wehklage Buḡ. P. 1, 18, 39. 6, 14, 58. PAÑĀK. 1, 11, 6.

2. विलापन (vom caus. von 1. ली mit वि) 1) adj. (f. ङी) *verschwin-
den* —, *zu Nichte machend, entfernend, auflösend*: कपमेदा° Suçr. 2,
140, 8. *schmelzend* (trans.): आश्वविलीपनी sc. स्थाली *Schmelzpfanne*
ÇĀT. Br. 1, 9, 2, 1. 3, 1, 4, 17. 4, 1, 22. — 2) n. a) *Untergang, Tod* Buḡ.
P. 1, 7, 12. — b) *das Schmelzen* (transit.) MADHUS. in Ind. St. 1, 13, 2.

विलापिन् (von 1. लप् mit वि) adj. *klagend, jammernd* oder überh.
Töne von sich gebend: कलविलापिकलापिकदम्ब ÇĀC. 6, 31.

विलीपक (vom caus. von 1. ली mit वि) adj. *schmelzend, erweichend*:
मन्तेो ऽसि विलापकः VS. 20, 34.

विलापन (विल + घ०) n. *Höhle, Versteck unter der Erde* Buḡ. P. 5,
24, 16. वि° BURX. वि° ed. Bomb.

विलाल m. = वल्ल ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. विलाल.

विलापिन् adj. von 1. लप् mit वि P. 3, 2, 144.

विलास (von 1. लस् mit वि) 1) m. am Ende eines adj. comp. f. आ.
a) *das Erscheinen, zum-Vorschein-Kommen*: सुरतरु° R. 3, 24. मि-
लितशिलीमुखपाटलिपटलकृतस्मरतूण° Gtr. 1, 30. — b) *heiteres Spiel,*
Scherz, lustiges Treiben, Amusement; Treiben überh.; = लीला AK. 3,
4, 20, 201. H. an. 3, 756. MED. s. 38. तेन च मक्ता विलासेनास्माभिर्वि-
न्ध्याचले स्थातव्यम् HIT. 114, 18. °व्यय 98, 17, v. 1. विलासाय *zum Ver-
gnügen* Verz. d. Oxf. H. 153, a, No. 328, Z. 6. Z. d. d. m. G. 14, 574, 24. fg.
576, 5. Spr. (II) 1039. 1948. (I) 2637. KATHĀS. 75, 72. Buḡ. P. 3, 23, 36.
सिंहविलासविक्रम MBH. 4, 231. सविलासाम्नालसान्। मयूरान् 3, 11584.
अम्भोजिनीवननिवासविलासो कैसस्य Spr. (II) 544. विधेः KATHĀS. 26, 18.
73, 354. वेधसः 72, 14. तारुण्यस्य SĪH. D. 52, 12. तरुणयोषिलोचना-
नाम् Verz. d. Oxf. H. 120, a, 15. वचसो विलासाः *literarische Spielereien*